

18.05.2018 № 1/11-5480 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18> (дата звернення: 21.11.2018).

Одержано 24.11.2018

УДК 343.54(477)

Владислав Віталійович СТЕПАНЕНКО,

курсант 2 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Сергій Петрович ГРЕНКО,

заступник декана з навчально-методичної роботи

факультету № 2 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат педагогічних наук, доцент

НАСИЛЛЯ В СІМ'Ї ЯК ДЕТЕРМІНАНТ БЕЗПРИТУЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Питання насильства в сім'ї є проблемою державного значення. Про масштабність цієї проблеми свідчать не тільки результати соціологічних досліджень, а також міжвідомча статистика та дані громадських організацій.

Відповідно до закону «Про запобігання та протидію домашньому насильству» насильством в сім'ї є будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного характеру одного члена сім'ї по відношенню до іншого, якщо ці дії порушують права і свободи члена родини як людини та громадянина, завдають йому моральної шкоди, шкоди його фізичному чи психічному здоров'ю [1].

Також закон визначає чотири форми насильства:

1. фізичне;
2. психологічне;
3. сексуальне;
4. економічне.

Цю проблему розглядали такі вчені як І. О. Бандурка, Є. Мелибруда, А. Гема та інші. Але, на нашу думку, не всі аспекти цієї проблеми були розглянуті. В роботах цих вчених не до кінця розкрита проблема сучасної родини як детермінант безпритульності неповнолітніх.

Актуальність обраної теми полягає в тому, що дитяча безпритульність становить загрозу національній безпеці нашої держави в соціальній сфері. В таких умовах на дитину впливають фактори криміналізації. Вони починають вживати наркотичні засоби, прекурсори, алкоголь. Основним родом їх діяльності становиться жебрацтво, крадіжки, грабежі, розбої. У зв'язку з цим збільшується рівень злочинності серед осіб, що не досягли 18 років [2].

Головним чинником, що призводить до дитячої безпритульності, на нашу думку, є проблема насильства в сім'ї. Іноді батьки не знаходять кращого методу виховання ніж побої та образи.

Точної кількості неповнолітніх безпритульних не може дати жодна організація. Державна статистика на 2006–2010 роки повідомляє, що понад 100 тисяч дітей знаходяться на вулиці [3]. Не слід забувати про латентність даного фонового явища. Дані ініціативних досліджень засвідчують значно вищу кількість.

Долаючи проблему жорстокості та насильства в українському суспільстві Україна ратифікувала низку міжнародних договорів, зокрема, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародну конвенцію про економічні, соціальні та культурні права, Конвенцію ООН про викорінення всіх форм дискримінації щодо жінок та Факультативний Протокол до неї, Конвенцію ООН проти торгтур та інших форм жорстокого, нелюдського чи принижуючого поводження або покарання, Конвенцію ООН про права дитини.

Разом з тим, національне законодавство включає в себе нормативно-правові акти, що регулюють певні питання протидії насильству над дітьми. Насамперед, частиною 2 статті 52 Конституції нашої держави встановлено, що будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються законом [4].

Кримінальний Кодекс України визначає високу ступінь суспільної небезпеки та встановлює відповідальність за злочини проти дітей (умисне вбивство дітей, доведення дітей до самогубства, нанесення тілесних ушкоджень, побої та мордування, катування, незаконне позбавлення волі або викрадення дитини тощо) [5].

Держава вже зробила перші кроки для боротьби з цією проблемою. Окрім прийняття нормативно-правових актів

було створено відділ у справах сім'ї та дітей, який входить до складу управління соціального захисту населення райдержадміністрації і в межах відповідного структурного підрозділу управління забезпечує виконання наступних завдань:

- забезпечення реалізації державної політики з питань соціального захисту населення, підтримки сім'ї, попередження насильства в сім'ї; забезпечення рівності прав чоловіків та жінок, протидії торгівлі людьми, виконання програм і здійснення заходів у цій сфері.

- виконує функції щодо поліпшення становища сімей, попередження насильства в сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми, та інші.

Отже, насильство в сім'ї як детермінант безпритульності неповнолітніх несе суттєву шкоду для нашої держави. Вона складною і небезпечною для майбутнього демографічного і соціального розвитку держави. Для пошуку подолання цієї проблеми потрібне більш глибоке дослідження тематики.

Список бібліографічних посилань

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству : закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 21.11.2018).

2. Ковальчук Ю. І. Розвиток особистості неповнолітнього правопорушника. *Вісник Луган. акад. внутр. справ МВС*. 2002. Вип. 3. С. 169–174.

3. Мірошниченко А. В. Насильство в сім'ї // *Правова освіта* : сайт / Голов. упр. юстиції у Кіровоград. обл. URL: http://pravovaosvita.ucoz.ua/publ/nasilstvo_v_sim_39_ji/1-1-0-13 (дата звернення: 21.11.2018).

4. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254к/96-вр> (дата звернення: 21.11.2018).

5. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 21.11.2018).

Одержано 24.11.2018

